

Lokal læreplan i pianolek

(kjerneprogrammet)

1. INNLEDNING

På pianolek i kulturskolen får elevene opplæring i musikkens grunnelementer, notasjon og begreper. Gjennom lekende aktiviteter rundt piano og melodiske rytmeinstrumenter vil elevene variere mellom å spille, tegne og bevege seg. Pianolek er for elever i 1. klasse, og undervisningen gjennomføres i grupper. Denne lekende fasen av begynneropplæringen handler om å gi elevene forståelser om musikkens grunnelementer (melodi, tonehøyde, harmoni, rytme, tekstur og form) og dens overgang til den skriftlige verden, til musikkens notasjon. Notasjon, kroppslig rytme, rytmeinstrumenter, melodiske instrumenter, samspill og øving er sentrale elementer i faget.

Utforsking av pianoet i faget pianolek

2. OVERORDNET MÅL

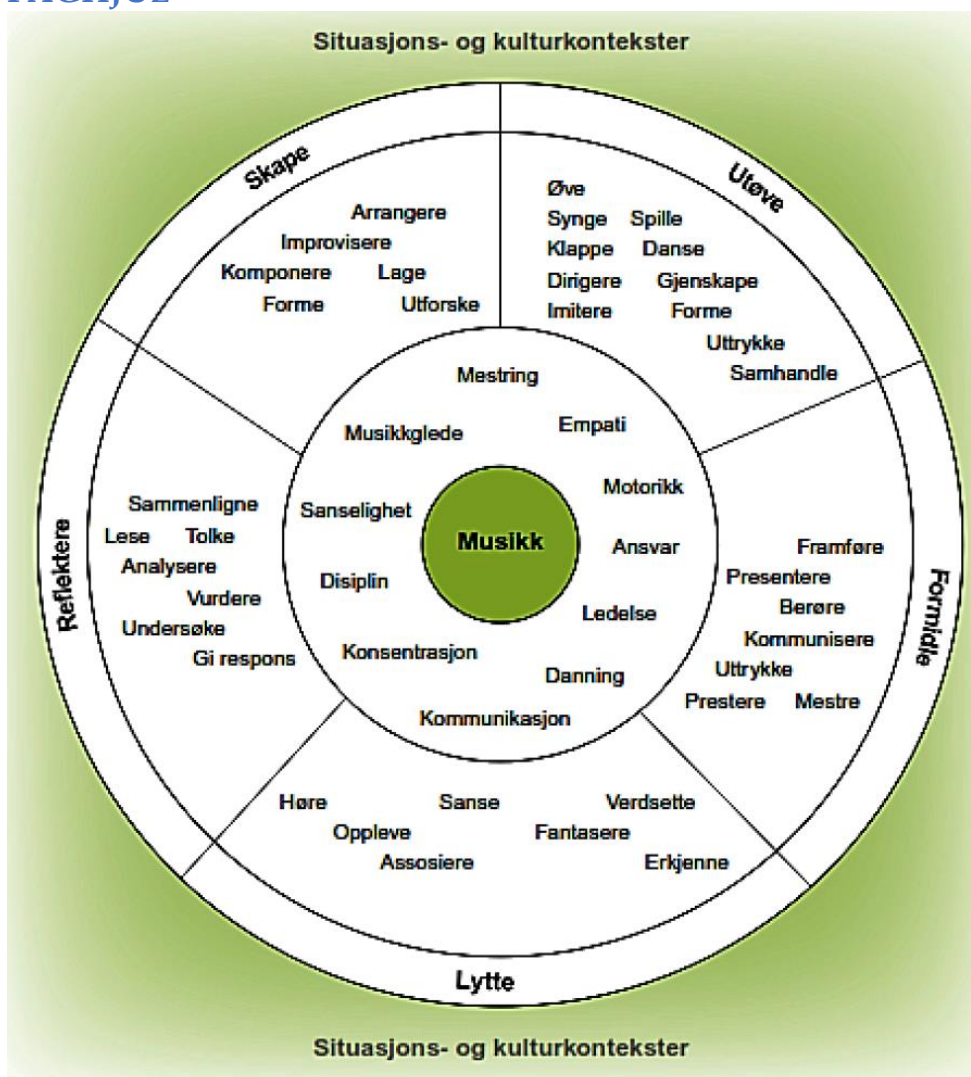
Gjennom arbeidet med musikk skal elevene

- bli kjent med begrep som gir forståelse for musikk- og instrumentopplæring
- bli kjent med samspill og samarbeid i musikkfaget
- bli bedre kjent med rytme og gehør
- oppleve mestringsglede og positiv selvutvikling

Gjennom arbeidet med piano skal elevene

- o utforske instrumentet piano og andre rytmiske og melodiske instrumenter
- o bli kjent med noter og noen musikkteoretiske begreper
- o oppleve glede ved å spille på pianoet
- o få mulighet til å fremføre musikk for de andre elevene i gruppen

3. FAGHJUL

Faghjulet er hentet fra Rammepå for kulturskolen, «Mangfold og fordypning» (Norsk kulturskoleråd 2016:48)

4. LÆRINGSMÅL

Vi har fem nøkkelkompetanser i musikkfag i kulturskolen: Øve, fremføre, høre, lese og lage. Læringsmålene for pianolek vil bli konkretisert for hver nøkkelkompetanse i det følgende.

Fem nøkkelkompetanser i musikkfag

1. Øve
2. Fremføre
3. Høre
4. Lese
5. Lage

ØVE - SPILLE / UTØVE

- Elevene vil få erfaringer med pianoet som instrument og utfordringene med det å mestre instrumentet på dette nivået: Sittestilling, håndstilling og fingerspilling. Gjennom lek vil elevene få observere, finne og modellere rette stillinger og holdninger ved pianoet hos seg selv og andre.
- Gruppeundervisning gir elevene muligheten til å spille både en og en, to og to, men også alle elevene samtidig. For å få det til kreves det trening i felles fokus, felles puls og takt.
- Fokusskifte mellom lyd, tangent, finger og notasjon blir gradvis introdusert til elevene, slik at de vil kunne spille enkle melodier på pianoet.

FREMFØRE

- Gruppeundervisningen er grunnlaget for elevenes fremføring for hverandre. Det er også grunnlaget for felles øving og samspill. Utover dette vil det være mulighet for gruppefremvisning for foreldre på kulturskolens konserter eller institusjonskonserter - dette kan være aktuelle arenaer når hver enkelt elev i gruppen er trygg nok.

HØRE - LYTTE / GEHØR

- Lyttetrening eller aktiv lytting er krevende. Vi leker med kontraster og korrespondenter i kroppsbevegelser, eller tegning / forming / sinnsstemning, hovedsakelig ved pianoet. Eksempler på kontraster i musikken: Lyse og mørke toner (høye og lave bevegelser, lyse toner finnes til høyre og mørke toner finnes til venstre ved pianoet), melodier i dur og moll (glad / trist sinnsstemning), andante og allegro (sakte / raske bevegelser), stakkato og legato (kaniner / skilpadde-bevegelser, prikker / linjer i tegning / forming).
- Vi skal trene på rytmeøvelser samtidig som vi trene på korttidsminne gjennom hermelek, ved å starte med to slag og utvide til 10-12 slag etter hvert.
- Å gjenkjenne formen ved en melodi, ved bruk av kroppsbevegelser / dans eller tegnemønster er også et eksempel på lytteoppgave. Eksempel kan være melodier med AABA form, rondo, kanon, osv.

LESE - NOTELESING / TEORI

- Gjennom korte fortellinger, dramatiseringer eller ved bruk av håndduker vil vi introdusere «notealfabetet», noen noteverdier og bass (for venstre hånd) og diskant (for høyre hånd) nøkler for piano.
- Instrument- og notetegning, fargelegging og andre musikkoppgaver vil bli gitt elevene i aktivitetene som foregår rundt bordet.
- Vi skal trene på å lese rytmekort ved å leke med diverse rytmeinstrumenter som klaves, klokkespill, xylofon, bjeller, triangler, shakere, cymbal osv. Etter hvert som elevene mestrer dette, vil rytmeinstrumentene kunne akkompagnere pianospilling.

LAGE - KOMPONERING / IMPROVISASJON

- Elevene vil få erfaringer med å skape sitt eget bilde om hva det vil si å lage en melodi og notere den på papir.
- Etter hvert vil elevene få erfaringer med å lage en melodi i en progresjon fra tre til fem toner.
- De vil også få muligheten til å improvisere på de svarte tangentene.

5. INNHOLD

Lærestoff, emneområder og lærebøker er sentralt for innholdet i den musikalske opplæringen i kulturskolen. Eksempler på lærebøker vil bli gitt i det følgende.

Eksempler på lærebøker

Skøyeneie: «Du milde måne», Kofod: «Pianolek», Vist: «Tangentkista 1, og 2», Rasmussen: «Treningsbok 1», Johnsen: «Sang og spill med noter til», Skog & Thorshaug: «Rytmehuset. En metodebok i rytmikk, spill, sang og kreativ dans», Standberg: «Musikkstreker» og «Instrumentstreker» og Thompson's easiest piano course.

6. ARBEIDSFORMER OG ORGANISERING

Pianolek tilbys til 1. klassinger i grupper på opptil fire elever, med ukentlig undervisningstid på 60 min. Timene vil bli preget av faste rutiner som er med på å skape trygge rammer. Eksempel på dette er timens oppbygning: Vi starter og avslutter timen ved pianoet, så flytter vi oss til bordet med lytte-, skrive- og notasjonsoppgaver, deretter ut på gulvet med rytmikk-øvelser gjennom kroppslige bevegelser og bruk av rytmeinstrumenter. Variasjon i timen

skaper utholdenhet og forståelse / læring gjennom flere aktiviteter. Vi vil også fokusere på innlæring av begrep for å bygge opp en felles språkbruk for musikk- og instrumentfaget. Det vil være en fordel dersom eleven har instrument hjemme, men det er ikke et krav.

7. VURDERING FOR LÆRING

Det blir holdt informasjonsmøte for foresatte tidlig på høstsemesteret, og foresatte vil få informasjon om tidspunkt for møte og samtaler fra lærer. Det er viktig at elevene har med seg en perm til pianolek. I permen skal elevene samle oppgaveark fra undervisningen. Elevene vil få muntlige tilbakemeldinger fra lærer på undervisningstimene i faget, men også skriftlige tilbakemeldinger på oppgaveark som brukes i undervisningen. Det forventes et godt samarbeid med barnets hjem, gjennom e-post, SMS og telefon.

8. LOKALER OG UTSTYR

Timene i pianolek forutsetter utstyr som piano og gjerne flere tangentinstrumenter eller rytmiske instrumenter. Undervisningen vil variere mellom bruk av både melodiske instrumenter og rytmeinstrumenter. I tillegg vil fargeblyanter, tegneark og oppgaveark bli brukt til notasjon og skriftlig bearbeidelse av innholdet i undervisningen. Rekvisitter kan også bli benyttet for å dramatisere musikkeventyr, sanger og notasjonsoppgaver.